

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

Методичні вказівки
для студентів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”
освітнього рівня бакалавр

Київ 2023

УДК 796.

Г46

Укладач А.М. Головка, старший викладач кафедри Фізичного виховання і спорту

Рецензент С.Ф. Гасанова, канд. наук з фіз. вих.і сп., доцент

Відповідальний за випуск О.М. Шамич, д-р пед.наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту, протокол № 5 від 24 січня 2023 року.

В авторській редакції.

Адаптивний спорт фізичного виховання і спорту: методичні вказівки / уклад.:
Г46 Головка А.М.. – К: КНУБА,Талком, 2023. – 18 с.

Містять загальні відомості, мету, завдання, програму та структуру навчальної дисципліни «Адаптивний спорт».

Надані теми та короткий зміст лекційних та практичних занять, теми для самостійної роботи, питання модульного і семестрового контролю, спеціальна література, інші інформаційні ресурси щодо вивчення дисципліни.

Призначено для студентів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт” освітнього рівня бакалавр денної та заочної форм навчання.

© КНУБА, Талком 2023

ЗМІСТ

Зміст.....	2
Загальні положення.....	3

1. Характеристика навчальної дисципліни.....	4
2. Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
3.1. Змістовий модуль 1.....	7
3.2. Змістовий модуль 2.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	8
5. Вимоги до самостійної роботи студентів.....	11
5.1. Орієнтовна тематика для реферативної роботи.....	12
6. Контроль за якістю навчання.....	14
6.1. Організація та проведення модульного контролю.....	14
6.2. Організація та проведення підсумкового контролю.....	15
Список літератури.....	16

Загальні положення

Адаптивний спорт – соціальний феномен, головною метою якого є соціалізація людей з обмеженими фізичними можливостями, а не тільки їх лікування з допомогою фізичних вправ і фізіотерапевтичних процедур. Адаптивний спорт належить до комплексних наук. Вивчення даного курсу має на меті формування комплексу знань та вмінь, які органічно влітаються в загальну систему підготовки спеціалістів, допомагають адаптувати людей з функціональними обмеженнями до фізичних і соціальних умов оточуючого середовища. До основних елементів цього комплексу необхідно віднести вміння студентів застосовувати методики фізичного виховання при різного роду функціональних порушеннях, а також вміти враховувати результати застосування адаптивної фізичної культури в кожному конкретному випадку. Адаптивний спорт (АС) – новий напрям у вітчизняній системі освіти і науки, що вивчає аспекти фізичного виховання людей, що мають у результаті захворювань або травм

різні стійкі порушення життєво важливих функцій організму і пов'язаних з ними обмежень фізичних можливостей. Основна мета адаптивного спорту – формування і розвиток рухової активності, фізичних і психологічних здібностей, що забезпечують пристосовування особи до свого стану здоров'я, навколишнього середовища, суспільства і різних видів діяльності. Сучасний АС в Україні має юридичне забезпечення і входить в державну систему реабілітації інвалідів. Права інвалідів визначені Законом України «Про основи соціального захисту інвалідів». Закон України «Про фізичну культуру і спорт» звертається безпосередньо до питань фізичної культури інвалідів: «...ст.13. Фізкультурно-оздоровча і спортивна діяльність серед інвалідів». Право на заняття спортом людей з обмеженими фізичними можливостями гарантується Законом України «Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху і спорту вищих досягнень в Україні»: «...ст.2.1. Держава стимулює розвиток... параолімпійського руху і спорту вищих досягнень шляхом бюджетного фінансування, зміцнення матеріальнотехнічної бази, надання пільг по податках і кредитуванні добродійників і інших суб'єктів фізкультурно-спортивної діяльності, а також морального і матеріального заохочення спортсменів, тренерів і фахівців галузі, які забезпечують підготовку і участь спортсменів в змаганнях спорту вищих досягнень». Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні – знати: мету та завдання адаптивної фізичної культури; зміст видів адаптивного спорту; зміст основних принципів, методів і засобів адаптивного спорту і фізичної; методику навчання адаптивній фізичній культурі; – вміти: організувати і проводити заняття з адаптивної фізичної культури; застосовувати методи дослідження у науково-дослідній роботі в сфері адаптивної фізичної культури; проводити аналіз теоретико-експериментальних даних та втілювати в практику результати наукових досліджень; аналізувати передовий досвід педагогів-новаторів. Майбутній випускник перш за все – педагог, і вся його подальша професійна діяльність буде пов'язана з педагогічною практикою фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи, у тому числі, з особами із обмеженими функціональними можливостями.

1. Характеристика навчальної дисципліни

Дисципліна “Адаптивний спорт” входить у систему професійно-орієнтованих предметів підготовки фахівців зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Матеріал програми спрямований на вирішення виховних, освітніх та оздоровчих завдань. Тому вивчення курсу базується на теоретико-методичних підходах, які висвітлюються студентам під час вивчення ними природничо-наукових і загально-професійних дисциплін: загальних знаннях теорії і методики фізичного виховання, анатомії людини, фізіології спорту, психології, педагогіки, а також інших видів спортивних ігор.

Як видно з таблиці 1, програма курсу розрахована на 90 годин. Виконання програми здійснюється за допомогою: лекцій (20 години); семінарських занять (20 годин); самостійної роботи (50 годин) – для студентів денної форми навчання; лекцій

(10 години); семінарських занять (10 годин); самостійної роботи (70 годин) – для студентів заочної форми навчання.

Таблиця 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів - 3	<i>Галузь знань:</i> 01 Освіта/педагогіка	Нормативна	
Модулів - 2	<i>Спеціальність:</i> 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2-й	4-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		4-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин (денна форма): аудиторних – 2 самостійної роботи – 2,5	<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i> Бакалавр	20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	70 год.
		Вид контролю: залік	

Наприкінці семестру за даним курсу складається залік.

Для отримання заліку необхідно засвоїти теоретичні відомості, оволодіти відповідними вміннями і навичками, виконати письмову контрольну роботу, приймати участь в обговоренні заданих тем на практичних заняттях, вміти працювати самостійно.

2. Програмні результати навчання та компетентності, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Бакалавр фізичної культури і спорту повинен бути здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні (табл. 2):
знати: основні положення загальної гігієни фізичної культури та спорту;
вміти: використовувати набуті знання на практиці в процесі занять фізичною культурою та спортом.

Таблиця 2

Компетентності та програмні результати навчання, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
-----	----------------------

Інтегральна компетентність (ІК)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК01	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК09	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК01	Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості
СК04	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
СК10	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
СК11	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.
СК12	Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.
СК14	Здатність до безперервного професійного розвитку .

Таблиця 3

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в
результаті засвоєння освітньої компоненти**

Код	Програмні результати
ПРН11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН14	Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.
ПРН18	Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.
ПРН21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни містить обсяг знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення учбового матеріалу, а також передбачає необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Лекційні заняття містять інформацію представлену у змістовому модулі вивчення дисципліни.

Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій.

3.1. Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт як соціальне явище. Методичні основи і принципи адаптивного спорту.

Лекція 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт».

Історичні передумови виникнення та розвитку адаптивного спорту як засобу соціальної інтеграції осіб з особливими потребами. Зміна ставлення суспільства до людей із фізичними, сенсорними та розумовими вадами в історичному аспекті.

Лекція 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні.

Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту: концепція адаптивного спорту, мета та завдання; основні принципи; соціальні функції адаптивного спорту.

Лекція 3. Методичні основи адаптивного спорту.

Структура системи підготовки в адаптивному спорті. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті. Характеристика тренувальних програм Спеціальних Олімпіад

Лекція 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.

Принципи гуманістичності, соціалізації, свідомості і активності, наочності, доступності, індивідуалізації, системності та безперервності.

Загальні функції адаптивного спорту. Специфічні функції адаптивного спорту.

Лекція 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті.

Особливості організації змагань в адаптивному спорті.

Специфічність вимог до організації спортивних заходів для інвалідів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (СЕМІНАРИ)

Заняття 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт».

Заняття 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні.

Заняття 3. Методичні основи адаптивного спорту.

Заняття 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.

Заняття 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті.

3.2. Змістовий модуль 2. Паралімпійський спорт в Україні та світі.

Лекція 6. Адаптивний спорт як складова олімпійського руху.

Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху.

Лекція 7. Міжнародні організації адаптивного спорту в світі.

Виникнення та діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.

Лекція 8. Міжнародний паралімпійський комітет.

Структура Міжнародного паролімпійського комітету. Нормативні документи Міжнародного паролімпійського комітету. Основні завдання Міжнародного паролімпійського комітету.

Лекція 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів-інвалідів у міжнародних змаганнях.

Становище розвитку паролімпійського спорту в Україні. Результати участі української збірної в Паралімпійських іграх.

Лекція 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».

Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.

Наказ № 1652 від 01.09.2000 Про затвердження Положення про Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (СЕМІНАРИ)

Заняття 6. Адаптивний спорт як складова олімпійського руху.

Заняття 7. Міжнародні організації адаптивного спорту в світі.

Заняття 8. Міжнародний паролімпійський комітет.

Заняття 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів інвалідів у міжнародних змаганнях.

Заняття 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 4

Змістовний модуль 1. Адаптивний спорт як соціальне явище. Методичні основи і принципи адаптивного спорту.

Теми лекцій	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п, с	л а б	ін д	с. р.		л	п, с	л а б	ін д	с. р.
Змістовий модуль 1. Змістовний модуль 1. Адаптивний спорт як соціальне явище. Методичні основи і принципи адаптивного спорту.												
Лекція 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт».		2						1				
Лекція 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку		2						1				

адаптивного спорту в Україні.													
Лекція 3. Методичні основи адаптивного спорту.		2						1					
Лекція 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.		2						1					
Лекція 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті.		2						1					
Практичні заняття (Семінари)													
Заняття 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт».			2						1				
Заняття 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні.			2						1				
Заняття 3. Методичні основи адаптивного спорту.			2						1				
Заняття 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.			2						1				
Заняття 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті.			2						1				
Усього годин		10	10					5	5				

Таблиця 5

Змістовий модуль 2. Паралімпійський спорт в Україні та світі.

Теми лекцій	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма

	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п, с	л а б	ін д	с. р.		л	п, с	л а б	ін д	с. р.
Змістовий модуль 2. Паралімпійський спорт в Україні та світі.												
Лекція 6. Адаптивний спорт як складова олімпійського руху.		2					1					
Лекція 7. Паралімпійський спорт в Україні та світі.		2					1					
Лекція 8. Міжнародний паралімпійський комітет.		2					1					
Лекція 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів-інвалідів у міжнародних змаганнях.		2					1					
Лекція 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».		2					1					
Практичні заняття (Семінари)												
Заняття 6. Адаптивний спорт як складова олімпійського руху.			2					1				
Заняття 7. Міжнародні організації адаптивного спорту в світі.			2					1				
Заняття 8. Міжнародний паралімпійський комітет.			2					1				
Заняття 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів інвалідів у міжнародних змаганнях.			2					1				
Заняття 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».			2					1				
Усього годин		10	10				5	5				

5. Вимоги до самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного, підсумкового та семестрового контролю, аналізує результати самостійної роботи кожного студента.

До самостійної роботи студента належать наступні види робіт:

- 1) опрацювання матеріалу лекцій – 0,5 год. на 2 год. лекції;
- 2) підготовка до практичного заняття (семінару) – 0,5 год. на 2 год. семінару;
- 3) опрацювання тем робочої програми, які викладаються або не викладаються на лекціях – визначається обсягом тем, винесених на самостійну роботу (табл. 7);
- 4) підготовка індивідуального завдання: реферату – 6-8 годин;
- 5) підготовка до модульної контрольної роботи – 2 години;
- 6) підготовка до заліку – 20 годин.

Таблиця 6

Перелік питань для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва тем для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Перші вітчизняні організації інвалідного спорту.	2/3
2.	Значення адаптивного спорту у житті людей з обмеженими фізичними можливостями.	2/3
3.	Генеza адаптивного спорту.	3/4
4.	Особливості спортивної роботи з інвалідами.	2/3
5.	Функціональні паралімпійські класифікації.	3/4
6.	Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату.	3/4
7.	Спортивна класифікація інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату.	2/3
8.	Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту.	3/4
9.	Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	3/3
10.	Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.	3/4
11.	Міжнародний паралімпійський комітет та його діяльність.	2/3
12.	Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту.	2/3
13.	Спеціальні обладнання у Паралімпійському спорті.	3/4
14.	Діяльність Міжнародного Дефлімпійського комітету.	3/4
15.	Практична діяльність фахівця з паралімпійського спорту.	2/3
16.	Зародження та формування паралімпійського спорту.	2/3
17.	Спортивна підготовка осіб з вадами слуху.	3/4
18.	Особливості супроводу спортсменів-інвалідів.	2/3
19.	Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	3/4
20.	Адаптивний спорт як соціальне явище.	2/4

Усього годин для денної/заочної форми навчання	50/70
---	--------------

Індивідуальна робота з дисципліни (реферат) – сприяє поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь, використанню знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні роботи виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з боку викладача.

У таблицях 8 та 9 наведено порядок оцінювання індивідуальної роботи студента.

Таблиця 7

Критерії оцінювання індивідуальної роботи з дисципліни (реферат)

№	Критерії оцінювання роботи	Максим. кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, складання плану реферату, формулювання мети, задач, методів дослідження	2
2	Критичний аналіз, сутність та зміст першоджерел. Наявність фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану проблеми, перспективи подальшого вивчення тощо.	3
3	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	1
4	Висновки за результатами досліджень, обґрунтованість власної позиції, рекомендації та пропозиції щодо розв'язання проблеми.	2
5	Дотримання вимог щодо технічного оформлення роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел).	2
Разом		10

Таблиця 8

Шкала оцінювання індивідуальної роботи з дисципліни (реферат)

Рівень виконання	Кількість балів, відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	9-10	Відмінно
Достатній	7-8	Добре
Середній	4-6	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

5.1. Тематика індивідуальних робіт (рефератів) (залік):

1. Формування професійної компетентності майбутнього фахівця з адаптивного фізичного виховання.
2. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання.
3. Формування педагогічної позиції майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання у процесі фахової підготовки.
4. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного спорту в Україні.

5. Аналіз професійної підготовки майбутніх фахівців для галузі адаптивної фізичної культури у різних країнах Європи та Америки.
6. Закордонний досвід організації підготовки фахівців для галузі адаптивної фізичної культури.
7. Підготовка майбутніх фахівців з адаптивного спорту до формування моральних якостей учнів із особливими потребами.
8. Організація неперервної педагогічної практики майбутніх фахівців з адаптивного фізичного спорту.
9. Адаптивне фізичне виховання як передумова зміцнення здоров'я інвалідів.
10. Сучасна термінологія адаптивної фізичної культури.
11. Історичні аспекти розвитку паралімпійських ігор.
12. Особливості змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання у вищих навчальних закладах України.
13. Особливості адаптації осіб із обмеженими можливостями та інвалідів у соціокультурний простір за допомогою засобів адаптивної фізичної культури.
14. Психолого-педагогічні засади адаптації та до соціокультурного простору осіб із обмеженими можливостями засобами адаптивної фізичної культури.
15. Особливості професійної підготовки фахівців для галузі адаптивної фізичної культури в зарубіжних країнах.
16. Адаптивний спорт як новий напрямок в українській системі освіти.
17. Основні напрями адаптивного спорту.
18. Загальні поняття фізичної культури та освіти майбутніх фахівців з адаптивного спорту.
19. Людина з особливими потребами - суб'єкт педагогічної діяльності майбутнього фахівця з адаптивного фізичного виховання.
20. Складові професіоналізму фахівця з адаптивного спорту.
21. Перспективні напрямки розвитку адаптивного спорту.
22. Формування мотивації майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до професійної діяльності.
23. Професійна підготовка фахівців для галузі адаптивного спорту в зарубіжних країнах.
24. Історія адаптивного спорту.
25. Фізкультурно-оздоровчої роботи в центрах «Інваспорту».
26. Основні напрями модернізації підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання у вищих навчальних закладах.
27. Використання комп'ютерних технологій для моніторингу готовності майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до професійної діяльності.
28. Адаптивне фізичне виховання в умовах сучасної парадигми освіти.
29. Адаптивне фізичне виховання як новий напрямок в українській системі освіти.
30. Законодавчі та програмно - нормативні засади адаптивного фізичного виховання.
31. Історичні аспекти розвитку адаптивної фізичної культури.
32. Матеріально-технічне забезпечення занять з адаптивного фізичного виховання.
33. Адекватні засоби фізичного виховання при різних патологіях з урахуванням вікових періодів.
34. Сучасні технології фізкультурно-спортивної діяльності інвалідів.
35. Адаптивне фізичне виховання в процесі інтеграції людей з обмеженими фізичними можливостями в соціум.
36. Методи і засоби фізичного виховання при різних патологіях.
37. Методологічні та теоретичні основи педагогічного процесу адаптивного фізичного виховання.
38. Адаптивне фізичне виховання осіб з вадами зору.

39. Адаптивне фізичне виховання осіб з вадами слуху.
40. Загальні відомості про дітей з вадами слуху.
41. Адаптивне фізичне виховання осіб зрілого віку.
42. Дитячий церебральний параліч.
43. Адаптивне фізичне виховання при порушеннях опорно-рухового апарату.
44. Адаптивне фізичне виховання розумово відсталих дітей дошкільного віку.
45. Адаптивні та соціально-психологічні особливості осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

6. Контроль за якістю навчання

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3 змістовних модулів. Система оцінювання спрямована на стимулювання систематичного вивчення студентом матеріалу навчальної дисципліни.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою за семестр. Протягом вивчення дисципліни студент накопичує бали в ході поточного та підсумкового (модульного) оцінювання.

Для успішного складання заліку студенту потрібно набрати не менше 60 балів.

Форми контролю:

- *Самоконтроль* – студент перевіряє засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в межах самостійної роботи.

- *Поточний контроль*: усне опитування на заняттях, тестування з теми.

- *Підсумковий (модульний) контроль*: у формі контрольної роботи, тестування з тем змістового модулю тощо.

- *Семестровий контроль* – залік, екзамен.

Методи контролю. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів методи контролю поділяються на методи усного та письмового контролю, комп'ютерного тестування, методи самоконтролю.

6.1. Організація та проведення модульного контролю

Модульний контроль по дисципліні “Адаптивного спорту” представлений у вигляді *індивідуальної роботи*. Вимоги до проведення індивідуальної роботи: письмове завдання.

Поточний контроль здійснюється на практичних (переважно семінарських) заняттях.

Методика оцінювання успішності вивчення дисципліни представлена у таблицях:

розподіл балів за результатами навчання (табл. 10); шкала оцінювання за результатами модульного контролю (табл. 11).

Завдання для контрольної роботи визначає викладач орієнтуючись на обсяг навчального матеріалу передбачений робочою програмою з дисципліни, яка містить лекційний матеріал, теми семінарських занять, а також теми, рекомендовані для самостійного вивчення.

Таблиця 9

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне оцінювання			Підсумковий (модульний) контроль	Сума балів
Змістові модулі				
1	2	3		
20	20	50	10	100

Альтернативою контрольної роботи можуть бути *відповіді на питання в усній формі* ( ) або виконання студентом *індивідуальної роботи* (табл. 8,9), якщо студент з поважних причин, чому надає підтвердження, не зміг виконати індивідуальну роботу в письмовій формі. В такому випадку викладач і студент обговорюють альтернативні варіанти перевірки знань і приходять до єдиного рішення.

Таблиця 10

Шкала оцінювання успішності студентів під час підсумкового (модульного) контролю

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	10
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	8-9
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	6-7
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	5
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-4

6.2. Організація та проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль по дисципліні “*Адаптивного спорту*” здійснюється наприкінці семестру у формі *заліку*.

Вимоги щодо оцінювання рівня та якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни представлені у таблицях 12, 13.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 12

Критерії оцінювання якості навчання (за даними таблиці 12)

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	69-73
ДОСТАТНЬО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі, але достатнім, що задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання (нижче середнього рівня)	60-68
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання заліку/іспиту (низький рівень)	0-59

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Брискін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. – Львів: “Ахіл”, 2003. – 128 с.
2. Брискин Ю. А. Адаптивный спорт / Ю. А. Брискин, С. П. Евсеев, А. В. Передерий – Москва : Советский спорт, 2010. – 316.(Серия «Спорт без границ»). – ISBN 78–5–9718–0460–4.

3. Бріскін Ю. А., Передерій А. В. Вступ до теорії спорту інвалідів: навчальний посібник. Л.: "Апріорі", 2008 – 70 с.
4. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. – Л.: "Кобзар", 2004. – 180 с., іл.
5. Бріскін Ю. А., Передерій А. В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг.ред. Ю. Бріскіна, М. Линця, Е. Боляха, Ю. Мігасевича . Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004.- - С. 22-29
6. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: підруч. Для студ. ВНЗ фіз. Виховання і спорту – К. : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6
7. Григоренко В. Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга // Тезисы докладов 1-й Всесоюзной научной конференции "Физическая культура и спорт инвалидов". -Одесса, 1989.
8. Передерій А., Борисова О., Бріскін Ю. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов. / А. Передерій, О. Борисова, Ю. Бріскіна // Наука в олимпийском спорте. – 2006. - № 1. – С. 50-54.
9. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті 20 / А. В. Передерій, М. С. Розторгуй // Спортивний вісник Придніпров'я : наук.- теор. Журнал Дн. Дер. Інст. Фіз.. культ. І спорту. –2016. – № 1. – С. 91-9
10. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі: монографія – Л.: ЛДУФК, 2013.
11. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно- реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / уклад. А. В. Цьось, С. Я. Индика. – Луцьк : Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2018. – № 1(41). – С. 61-66.

Додаткова

1. Соболевский В. И. Этико-деонтологические аспекты физкультурнооздоровительной работы среди инвалидов. / В. Соболевский // Теория и практика физической культуры. -1990. -№ 1. -С. 48-50.
2. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – "Harvard University Press", 2015, – No.1. (7), Vol. VIII – P. 266–272
3. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-106. , 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-

Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення
2. www.paralympic.org
3. www.paralympic.org.ua
4. www.Specialolympics.org
5. www.deaflympics.org
6. www.ciss.com
7. www.ibsa-sports.org
8. <http://library.knuba.edu.ua/> - Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури.
9. <https://org2.knuba.edu.ua/> – Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури.
10. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім.Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3

Навчально-методичне видання

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

Методичні вказівки
для студентів
спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”
освітнього рівня бакалавр

Укладач **Головко Анатолій Михайлович**

Комп’ютерне верстання